

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CVIII. — Izdan in razposlan 6. dne avgusta 1914.

Vsebina: (Št. 199 in 200.) 199. Cesarski ukaz o izdaji zaukazov, potrebnih zaradi vojnega stanja, da se zagotovijo dela za spravljanje pridelkov in obdelovanje polja. — 200. Ukaz, s katerim se na podstavi cesarskega ukaza z dne 5. avgusta 1914. l. izdajajo zaradi vojnega stanja potrebni zaukazi, da se zagotovijo dela za spravljanje pridelkov in obdelovanje polja.

199.

Cesarski ukaz z dne 5. avgusta 1914. l.

o izdaji zaukazov, potrebnih zaradi vojnega stanja, da se zagotovijo dela za spravljanje pridelkov in obdelovanje polja.

Na podstavi § 14 državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867. l. (drž. zak. št. 141) zaukazujem tako:

Člen 1.

Vlada se pooblašča, da se zagotovijo dela za spravljanje pridelkov in obdelovanje polja, z ukazom izdati zaukaze, po katerih se morejo zasebniki siliti h kmetijskim delom in drugemu pripomaganju, se morejo postaviti za to pripravi organi in se morejo občinam naložiti dolžnosti za gorenji namen.

Člen 2.

Vlada bo na podstavi tega cesarskega ukaza ukrenjene naredbe z ukazom razveljavila, ko zopet nastopijo normalne razmere.

Člen 3.

Cesarski ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Izvršiti ga je poverjeno poljedelskemu ministru in ministru za notranje stvari.

Na Dunaju, 5. dne avgusta 1914. l.

Franc Jožef s. r.

Stürgkh s. r.

Hochenburger s. r.

Forster s. r.

Trnka s. r.

Zenker s. r.

Georgi s. r.

Heinold s. r.

Hussarek s. r.

Schuster s. r.

Engel s. r.

Morawski s. r.

200.

Ukaz poljedelskega ministrstva v porazumu z ministrstvom za notranje stvari z dne 5. avgusta 1914. l.,

s katerim se na podstavi cesarskega ukaza z dne 5. avgusta 1914. l. (drž. zak. št. 199) izdajajo zaradi vojnega stanja potrebni zaukazi,

da se zagotovijo dela za spravljjanje pridelkov in obdelovanje polja.

§ 1.

Da se zagotovijo dela za spravljjanje pridelkov in obdelovanje polja, naj v vsaki občini, v kateri se goji kmetijstvo, občinski predstojnik nemudoma postavi komisijo za pridelke.

Ta komisija je sestavljena iz treh do sedem v občini naseljenih udov. Predseduje občinski predstojnik ali ud občinskega predstojništva, ki ga on določi. Za ude pridejo v prvi vrsti v poštev dušni pastirji, šolski voditelji in učitelji, potem občinski in distriktni zdravniki, organi kmetijskih poklicnih zastopov ter drugi izvedeni in zaupanja vredni občani.

Tam, kjer so samostojna graščinska ozemlja, se razleza delokrog komisije za pridelke tudi na graščinsko ozemlje, kateremu je dovoliti zastopstvo v komisiji za pridelke.

Služba udov komisije za pridelke je častna služba in se ne sme odkloniti.

§ 2.

Komisija za pridelke mora skrbeti za to, da se dela za spravljjanje pridelkov in obdelovanje polja v občini izvrše pravočasno in namenu primerno.

V ta namen mora komisija za pridelke:

1. na podlagi zglasitev dognati tiste obrate, ki so navezani na tujo pripomoč, ker nimajo svojih delovnih moči in obratnih pomočkov;

2. poizvedeti delovne moči (§ 4) in kmetijske obratne pomočke (§ 6), ki so na razpolaganje v občinskem okolišu.

§ 3.

Ako se potrebi pomoči potrebnih obratov po kmetijskih delovnih močeh ne more zadostiti s prostovoljno pomočjo, ki jo je napeljati v prvi vrsti, mora komisija za pridelke odkazati delovne moči, ki so neobhodno potrebne, da se hitro spravijo pridelki in pozneje da se zmore najpotrebnejše obdelovanje polja; pri tem se je v prvi vrsti ozirati na pomoči potrebne obrate tistih, ki so pozvani na vojno službovanje.

§ 4.

Z izjemami, omenjenimi v drugem odstavku, so vse v občini navzoče osebe moškega in ženskega spola dolžne na zaukaz komisije za pridelke v občini opravljati dela za spravljjanje pridelkov in obdelovanje polja.

Te dolžnosti so oproščeni:

1. v javni službi stoječe osebe, dušni pastirji, zdravniki in živinozdravniki, lekarničarji, babice in osebe, ki imajo opraviti s strežbo bolnikov;

2. tiste osebe, ki zaradi svojega zdravstvenega stanja ali sicer niso sposobne za kmetijska dela, ki pridejo v poštev;

3. samostojni kmetovalci in njihovi uslužbenci, kolikor so v lastnem obratu zaposleni z deli enake vrste;

4. imetniki kmetijskih, obrtnih in drugih obratov ter njihovi zaposleni, kolikor so neobhodno potrebni za vzdrževanje obrata;

5. imetniki podjetij, ki so na podstavi § 1 cesarskega ukaza z dne 25. julija 1914. l. (drž. zak. št. 155) proglašena za državno varovana podjetja, in njihovi uslužbenci.

§ 5.

Osebe, ki živé od dnevne ali tedenske mezde ali ki so sicer s svojim preživljanjem navezane na plačilo, imajo nasproti posestniku, v čigar obratu imajo delo, pravico do nagrade v višini, ki jo komisija za pridelke določi na podstavi v kraju običajnega plačila.

Sicer je opravljati delo brezplačno, razen ako se je izrečno dogovorilo plačilo (§ 7).

§ 6.

S pogojem, navedenim v § 3, lahko komisija za pridelke tudi odredi, da posestniki vprežne moči in kmetijska orodja, dokler se ne potrebujejo v lastnem obratu, brezplačno prepuščajo pomoči potrebnim obratom po meri najnujnejše potrebe, da se hitreje pospravijo pridelki in da se zmore najpotrebnejše obdelovanje polja.

§ 7.

Komisiji za pridelke je naloženo, ako je treba, poskrbeti za to, da se pritegnejo zunanje

delovne moči, in se v ta namen dogovoriti zlasti tudi s posredovalnicami za delo, s komisijami, ki skrbé za pridobivajočo mladino, z vodstvi zavetišč, s predstojništvu obrtnih zadrug i. dr.

§ 8.

Za sklepčnost komisije za pridelke je treba, da je navzoča večina udov.

Komisija za pridelke sklepa z večino glasov. Ako so glasovi enako razdeljeni, velja tisti predlog za sprejet, h kateremu je pristopil predsednik.

Predsednik mora izvršiti storjene sklepe.

§ 9.

Zoper sklepe komisije za pridelke ni priziva.

Politično okrajno oblastvo izvršuje nadzorno pravico o izvrševanju tega ukaza in lahko

torej zlasti odredbe občinskega predstojnika in komisije za pridelke izpreminja in razveljavlja.

§ 10.

Ako kdo ne izvršuje določil tega ukaza, kaznuje politično okrajno oblastvo to po ministrstvenem ukazu z dne 30. septembra 1857. l. (drž. zak. št. 198).

§ 11.

Ta ukaz dobi moč z dnem, katerega se razglasi.

Heinold s. r.

Zenker s. r.

